

Simone Vidal

ANY I

JUNY 1928

N.º 6

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

SVMARI

El monument a Pep Ventura: Hem posat la primera pedra... espiritual.

Els nostres compositors; Retrats: Enric Sans, per Ernest Albert

i Galter.—Desviem l'elogi, per Quiquet.—La Campana

nova, per Xiu-Xiu.—El «Grandiós Festival

Pro-Monument Pep Ventura», per B.

De la Exposició provincial de

Belles Arts, per J. E.

Noticiari

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR
PUIG-PARIS
ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA
Fills de Josep Massot
Fundada l'any 1850

ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÉNERES.
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 25 i 26
FIGUERES

La Casa Subirós
té el gust d'assabentar a
vostè haver rebut un
extens assortit en percal,
«popelins» i cèfirs per a
camises a mida — —

Casa Subirós

Girona, 14 Figueres

CASA COMAS

LA CASA DE LES
NOVETATS

CARRER GIRONA, 20
FIGUERES

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: «CASINO MENESTRAL»

El monument a Pep Ventura

Hem posat la primera pedra... espiritual

LA Junta del Foment de la Sardana, complimentant els seus acords, adreçà al nostre Ajuntament la sol·licitud que inserim més avall.

El Foment de la Sardana ha posat la primera pedra del monument que Figueres, l'Empordà i Catalunya entera deuen al genial Pep Ventura: aquest honor que li ha pertocat, porta en si greus i capdals responsabilitats, car no ha pas acabat el seu comès sinó ben al contrari, es pot dir que ara comença la seva tasca. Aixecar avui un monument, vol dir abrandar tot un poble d'entusiasme vers una finalitat concreta i fer que aquell entusiasme es converteixi en pessetes.

Un monument a En Pep Ventura no pot ésser una banalitat ni un senzill motiu d'ornament d'un parc o d'una plaça: cal que digui tota la fe d'un poble per la seva dansa, tota la veneració d'una comarca per l'home que sabé exprémer de l'ànima popular la mel de les seves melodies, i cal, per tal, fer sortir els cabals necessaris, siguin on siguin, convidant-hi a tothom i fent que tothom hi aportí el seu esforç, petit o gros, i que ningú deixi de sentir el deure que a tots pertoca d'honorar degudament al creador de la nostra sardana.

Heu's ací la sol·licitud que meresqué l'aprobació del nostre Ajuntament:

Excel·lentíssim senyor:

El Foment de la Sardana d'aquesta ciutat, que té per finalitat el conreu i enaltiment de la sardana, considera també un deure seu procurar la glorificació dels fills d'aquesta terra, que amb llurs creacions genials la immortalitzaren, i d'una manera especial, creu obligació seva, la glorificació d'una figura tan assenyalada com la d'En Pep Ventura que per la seva obra infondí nova sava a la nostra dansa, a la nostra sardana, dansa immortal, celebrada en tots els indrets de la pàtria.

La vida d'En Pep Ventura, es la de l'il·luminat que malgrat haver nascut per la força de l'atzar a llunyanes terres, torna a la terra dels avantpassats per a copsar-ne la seva essència difosa en les cançons populars, i en plasma la sava nova de la dansa vella, convertint la rudimentària sardana de les cobles primitives, en la sardana moderna que ha merescut la més alta consagració en tots els indrets de la pàtria i de l'estranger.

Aquell sentit genial d'En Pep que li féu comprendre la sana formosor dels cants populars adonant-se a aquell seu instint musical que el portà a enriquir amb nou instrumental la vella cobla, mereixen sobrerament una pública consagració. I si a aquelles glòries hi afegim la màgica execució de la tenora d'En Pep i l'encís inescotable de les seves melodies que han resistit victorioses les petjades dels anys i dels avenços tècnics, es per demés voler justificar el deute amb que està Figueres, l'Empordà i totes les terres on es balla la dansa de reis, envers la memòria d'En Pep Ventura.

En aquest convenciment, que esperem veure compartit per la corporació de la seva digna presidència, el Foment de la Sardana creu arribada l'hora d'aixecar un monument que perpetui la memòria del genial Pep, el creador de la sardana moderna. Per a portar a terme aital comès, que es a l'hora, reparació de l'injust oblid en que s'ha tingut fins avui al genial autor del Per tu ploro, el Foment de la Sardana sol·licita d'aquest Ajuntament vulgui acordar la constitució d'un Comitè executiu per a l'erecció d'un monument a En Pep Ventura.

Confiant veure compartits els seus anhels per tots els membres que integren aquest Ajuntament, el Foment de la Sardana té l'honor de remerciar-vos per endavant el vostre bon aculliment, desitjant-vos a l'ensem molts anys de vida.

Figueres, maig 1928

Excm. Sr. Alcalde-President de l'Ajuntament de Figueres.

Esperem que l'Ajuntament acullirà la nostra proposició i nomenarà seguidament el Comitè executiu del monument a Pep Ventura.

Els nostres compositors

Retrats

Enric Sans

FA una cara ampla i plena d'abad satisfet. Un mentó arrodonit i tendre, ni fet de mollo per a aposentar-hi la caixa del violí. Cabells lassos i allisats que es tomben discretament cap el front espaiós, com si fóssin un rull de fideus de cabell d'àngel. Parla seguidament, sense cantarella, com el rajolí d'una font boscana. Té una presència corpulent i massissa, feta i agarbellada com un rector de pagès. Assentat el podeu prendre per un senyor Esteve barcelonès que té botiga de vetes-i-fils; si un dia el veiéssiu vestit de frac, sortint del «Círculo del Liceo» de Barcelona, us pensaríeu que és un burgès ensopit que mata l'estona fumant «purus» havans. Té l'aire d'un home casolà, engrescat de viure entre família, que no té cap ganes de trencar-se el coll, no està per romansos, i cal viure tal com Déu mana amb pau i harmonia amb tothom. Mireu front a front els seus ulls, i no us fan cap mal perquè no hi ha malícia ni duresa, sinó un raig de llum inefable i tendre com una criatura, que amb poques empentes us posaríeu a plorar. Jo sempre el faria passar per un home de bon gènit i carregat de paciència. Me l'imagino donant lliçons sempre atent i afanyós; quan l'aprenent de violí li esguerra alguna nota, o fa un passatge escarransit, o hi posa notes de contraban, En Sans li deu dir: «No és pas això, home, no és pas això. Veiam, tornem-hi». Ensenyant En Sans hi posa tota la seva fe ardent, tota llur voluntat incansable; té alumnes de per tot arreu; nois que aprofiten els dies de mercat, i quan han venut un parell de pollastres o una dotzena d'ous, agafen l'instrument i se'n van a veure En Sans per fer-li el concert setmanal de música d'aficionats.

En Sans té una doble personalitat musical: fent sardanes és un home engrescador i estimat, cantúries enlluernadores que farien ballar a un coix. Tocant el violí, és..... què us diré jo! un violinà, un home que sap i sent el que toca, un cavaller enamorat que tot fent moxaines al violí el fa cantar com un rossinyol i li fa dir les coses tan bé, tan fines i polides, tan correctes i

prim-mirades que sembla com si En Sans abans d'agafar-lo li hagués fet donar lliçons de bona societat o l'hagués portat una temporada d'internat a Saint-Cloud.

En Sans és fill de Figueres; és un empordanès de soca arrel. Si no ho diguéssim també li endavinaríem. El seu pare ja era músic i ell per no trencar la tradició i el plat bonic de la família també en va volguer ésser. Tot just era a les beceroles de la música, que ja va volguer escriure alguna cosa, com si fos un home gran. Va fer una fantasia de violí, i va posar-hi per nom «La Giralda», sense saber ben bé on venia a caure aquest nom, però que a ell li va semblar bonic i harmoniós per a batejar la primera criatura musical.

Han passat molts anys - no vull pas dir que En Sans s'hagi fet vell - i ell ha seguit una trajectòria ascendent i perfeccionada. Del 10 al 14 va ésser director dels Peps de Figueres; aleshores que els Peps feien tronar i ploure i a París els varen anar a rebre amb el barret a la mà. Després En Sans s'ha donat més feina: toca el violí, dona lliçons, compon sardanes..... però, quines sardanes! Cada any en sol fer un parell, perquè les coses bones s'han d'anar donant a petites cullerades com aquell que li féssin tastar el manà del cel. N'ha fet un bon grapat. Totes són melodioses, encisades pel blau del cel i pels camps assolellats i mediterranis, plenes de motius joganers i enlluernadors, que arreplegueu tot seguit i les xiuleu el mateix dia de la festa major abans de començar a menjar aquella escudella que talla. Us ve la temptació - repassant les sardanes d'En Sans - de fer una mitja rialla i pasar-vos, amb un xic de pretensió, això sí, una flor al trauc de la solapa.

Una de les sardanes de més èxit és «La Infantona», que jo recordo de quan era nin i l'escoltava amb devoció, repenjat a la finestra d'algún mas empordanès, davant de l'era plena de pols i de sol, en aquelles diades xafogoses del mes d'Agost o al tombar la Mare de Déu de Setembre. «La Infantona» és una sardana enyo-

radissa i recordada; En Pau Casals, el gran cel·lo mundial, sempre que una cobla es deixava caura al Vendrell, la demanava com bresques de mel. En Sans l'escrigué espontàniament, en un moment de joia, quan va néixer la seva nena gran; perquè hem de saber que En Sans és un home que estima la intimitat familiar, el goig del viure humil.

Compta també dintre el seu repertori amb «Ursula», dedicada a una filla seva i s'hi veu tot seguit l'home sentimental i el pare de família; «A la meva estimada», oració fervorosa, cant joliu que En Sans va arreplegar passejant pel camí vell d'Avinyonet, camí solitari i pedregós com el Getsemaní, oliveres pairals i esguerxades, solitud pregona i fonda trancada pel so llunyà de les esquelles d'uns bous que pasturen o el d'un pagès que llaura la treballada..... Afegiu-hi uns noms clars i feliços, tots plens de sonoritat i de cosa bona: «Catalunya», «La font trobada». Aquest any per Santa Creu li van entrenar «Les noces de la cosineta» inspirada en un casori menjant arròs amb musclos a dalt dels Angels.

Les sardanes d'En Sans són flames de passió i d'entusiasme; avantposa la inspiració a la tècnica musical; el cant el deixa que voli lliure com l'ocellada, que llisqui i s'esmunyeixi joganer i entremaliat com les papellones, fi i mengivol com una llesca ben prima de mató a la boca. No li agrada fer unes sardanes massa treballades i cerebrals, perquè la melòdia hi perd i ben mirat només poden interessar a la gent un xic rovellada i que pateixi de reuma. Són fetes per la jovenalla i perquè no enfarfeguïn a ningú. A mi em sembla que aquelles sardanes que són excessivament acadèmiques, encarquerades i que sembla que se'n donguin vergonya de dir les coses, és com si al cant, a la lliure expressió del cant, per a fer-lo anar més mudat li volguéssim fer portar coll alt amb aletes, punys rodons de cel luloide i camisa planxada. A En Sans li agrada el cant netament català i no és gota d'estranyar que tingui sempre paraules d'admiració per un gran Mestre: En Morera...

En Sans ha corregut molt, s'ha fixat amb la gent i en la terra; ha estat moltes vegades a França i mastegant el francès s'ha fet entendre de tothom, fins per En Dídac de Séverac; ha anat a París i s'ha passejat per Rivoli i Montparnasse i ha pres cafè a «La Rotonde». Jo sempre dic que els viatges ensenyen molt, esparpellen a la gent i fan obrir uns ulls com unes taronges. Es trobava En Sans a París, amb els Peps, i una nit reunits a casa de Madame Sorel, aquesta dona eminent de la Comèdia Francesa, i en mig d'un reguitzell de músics i compositors notables, que venien a ésser l'èlita d'aquell auditori, es varen tocar unes sardanes de la gent de més pes de casa nostra; i la que va agradar més, la que feu vibrar els cors va ésser «Per tu ploro» del nostre Pep. Aquells

saviassos del pentàgrama en varen quedar admirats, i si els haguéssim pregat un xic, s'haguéssim posat a ballar sense compliments. En Pep se'n va endú la palma i es que la gent no té pas palla a l'ull i coneix desseguit quin és el vi més bo i ranci que hi ha al celler.

En Sans representa la música de l'Empordà, el «no em tregueu» de Figueres. Jo, Albert i Galter, proposo als amics del Foment de la Sardana, que quan hi hagi temps i pessetes, organitzin una audició d'homenatge a base de les sardanes d'En Sans. S'ho mereix. S'estalviaran el «chartreuse» i el tabac perquè no fuma ni beu i almenys quedariem bé amb la gent de casa. Ell, humil com una viola de bosc en temps de Quaresma, sempre dirà que no n'hi ha pas per tant i seguirà delectant-nos amb les seves sardanes meravelloses, cercant la inspiració allà on sigui - pescant anguiles a Manol o contant les estrelles del cel amb els dits de la mà, - tocant el violí com ell sap fer-ho, donant lliçons... i al vespre retut i afeixugat cercar la solitud del despatx i embadalir-se davant d'aquells retrats de grans mestres que En Sans estima tant, que de memòria faria treneta a les barbes negres de l'Albèniz, cargolaria el bigoti d'En Sarasate perquè rigués un xic, i pentinaria les patilles d'En Wagner perquè encara fes goig.

* * *

Amb l'amic Bosch he conegut i parlat durant la meua estada a Figueres amb l'amic Sans. Coneixia per endavant les seves sardanes. Agraït i reconegut a la seva coneixença. Admirat de la nostra conversa amical. Que perdoni l'amic si el vaig condemnar a un interrogatori, i el fes sentar al banc dels acusats. Jo faig cara de jutge benevol. Si em quedés temps i pogués utilitzar les 24 hores que té el dia per medi de les drogues químiques de la Casa Bayer, jo oferiria a En Sans la meua col·laboració, i faríem una gran revista, una revista que jo li donaria un nom: «Coktails Figueres». Com que de moment no pot ésser, ho deixarem per un altre dia. De totes maneres, podem rependre la conversa moltes altres vegades. Per parlar de coses intel·lectuals sempre faig per un i sempre sóc trobadís. No essent així, podeu comptar que es cert allò que diuen quan em demanen i no hi sóc: - Es fora; se n'ha anat a la Mare de Déu del Mont a caçar cigales.

ERNEST ALBERT I GALTER.

En el número vinent: *Simó Gratacòs.*

DESVIEM L'ELOGI

HOME, senyor Xiu-Xiu, jo us agraeixo coralment l'elogi que em dedicàreu en el «Tríptic» del passat número d'aquest periòdic, però deixeu que us digui que en vàreu fer un grà massa. El meu anterior escrit - lleuger recull d'evocacions al voltant del tema sardanístic, - no mereixia pas, certament, el generós desplegar de la solemne pompa dels vostres versos. I encara es mereixia menys els superlatius amb que lapidàriament carregàreu la meua pobre personalitat d'escriptor fortuït, ni aquelles esclafadores comparances amb pretèrits gloriosos - comparances que jo no dec ni puc acceptar de cap manera. Malgrat aquests impediments de pudícia ètica, torno a dir que us ho agraeixo: us ho agraeixo com s'ha d'agraïr sempre tot allò que ens porta la càlida fragància d'una simpatia o d'una afectuositat.

Amb més justícia que vós no heu fet el meu, ara jo, company Xiu-Xiu, també podria fer el vostre elogi per a tornar-vos tots els difirambes, totes les galanteries, totes les flors i violes poètiques. Però semblaria que trenem un minuet de cortesia puntat excessivament de les nostres reverències duals, i això no lliga gaire amb el tarannà dels empor-danesos - que, tots amb tots, en aquesta matèria no hem passat gaire més enllà del «Hola, noi!» i l'esquenada corresponent - ni amb el caràcter objectiu d'aquestes hospitalàries pàgines. Valdrà més, doncs, que desviem l'elogi i que el fem caure damunt d'aquest estol de joves del Foment de la Sardana que estant fent una obra més bona i més bonica del que ells mateixos es puguin pensar.

Això, sabeu, vull dir la disposició de voluntat de la nostra gent - i sobre tot de la gent jove - per a les coses no directament utilitàries, era un camp

sense llaurar, clapat de rocs, tupit de matolls i zigazaguejat d'alts i baixos inútils. No n'haurieu donat ni una pipa-da de tabac. Però aquests joves del Foment han treballat tant bé i amb tant d'entusiasme, que l'ermot ha tret flors i ha donat fruits. A hores d'ara, les flors fan pomell i els fruits cistellada; però a banda i banda en sobressurten dos que, si no hi hagués més cosa per fer pilot, per ells sols pagarien la joia de tota una actuació: el festival del tercer dia de Santa Creu, al Parc, amb les sis cobles de nomenada i la multitud bellugadissa, i la magnífica i deliciosa conferència de Pere Coromines. Es pot ben dir que, gràcies a aquests minyons del Foment, ací on fins avui es tenia l'impressió de que no hi havia res, ara hi ha alguna cosa. I no és pas que hagin tingut d'inventar res de nou per a enlluernar la gent: de sardanes, bé o malament sempre se n'havien tocades i ballades; d'actes artístics i pseudo-artístics, les nostres societats «recreatives» - ja sabeu el que són per un regular les societats «recreatives»: manilla, sarau dominical, miralls en totes les parets, cultura de *Vanguardia* i *Blanco y Negro*, ensignonament general i... «res de política!» - en tenen un historial atapeït. Els del Foment no s'han valgut de cap truc nou ni suat, sinó de la seva sinceritat i devoció per les coses bones de casa. Han agafat els temes descuidats, els han rentat i polit com una planxa d'or, els han rellevat en ordre de selecció i n'han reanimat la pura matèria amb un fort hàlit de simpàtica espiritualitat. I, naturalment, tothom els hi ha tingut de donar l'enhonorabona i un grapat d'èxits de debó han sigut el premi als seus esforços.

Segueix a la pàgina 10

LA CAMPANA NOVA

A Mestre Pere Coromines en record
d'una recent estreta de mans...

Maig. Va l'amor fent de les seves
entre refils i ecclosions.
Salut, roser qui roses lleves
com el cor lleva il·lusions!
Tot riu: cirereta i maduixa.
El cep de llum verda s'arruixa;
l'oliu d'ombres fines d'argent.
I manta font par que destil·li
gotes d'idil·li i que titil·li
el roc i tot de sentiment.

Sis hores emmelen la tarda
seguint el cel de cap-a-cap;
el Canigó qui s'hi esguarda
s'hi perd... és somni o cim? No ho sap.
I al lluny,—de Salsas a Cervera,—
el mar oblida sa fal·lera
d'anar teixint i desteixint
pesombres de fúria i lutzúria;
el mar brau d'En Roger de Llúria
s'hi bressa el cor, s'hi va dormint...

Talla, però, a l'endiada,
per un mosquit tot l'ait,
l'agut falsiot. Trinxeu
que el cel fa xisclar són crit;
i amb avidesa i xiulsa
brunzent el seu vol rellissa
amb l'oreneta i el ca.
Oh campaner! d'ocell d'ones
de so; aladament etrones
i ets, en l'altura rei tot!

Som en vigílies de festa
recordadora del bate
de foc,—dins un vent tempesta,—
dels dotze Apòstols. Art fresseig
puja amb maror a les tures
del campanar amb pedures
d'airós navili i d'enve.
Car, trenca a bullir un poble
que la campana nova obla
i abranda en deliri s'at.

Empaliada de ginesta
i de roselles en caliu
flamant, la campana xalesta
s'esponja, rellúu i somriu.
Té l'aire i les pompes ufanes
de les madones catalanes
a punt d'obrir el *ball rodó*,
i anant-li al vol minyons i nines.
Canten, a guisa de cardines,
«de la cardina el saltiró.»

Canteu jovent dansa que dansa!
Salteu fins que salti l'esquitx
que encengui l'Alba d'Esperança!
Brolli el vi bo del bell trepitx!
I enlairem tots, la beneïda
campana al cloquer: Forta crida
farà a la terra, al mar i al cel...
Amunt! i que sia el sant coure
cor d'un gran poble qui es sent moure
amb ales de foc com l'estel.

XIU-XIU

El Foment de la Sardana realitza en el camp popular una obra de cultura semblant a la que realitza - deixant apart el caràcter d'especialització de cadascuna - l'Associació de Música en el camp del senyoriu. Una i altra, refinen el gust, infiltren corrents de sociabilitat i desperten sentiments de bellesa. Però, així com - pel que sembla de fora estant - l'Associació es mou més còmodament tota vegada que treballa sobre un material preparat i relativament fixe, la tasca del Foment pot requerir més fe, més entusiasme i més esforç per què la matèria sobre la qual ha d'operar li arriba com un diamant en brut, amb totes les raspositats de la mina, i fluctuant com fluctua

la psicologia de les joventuts. Per això i per tot el demés, doncs, és que jo crec, estimat Xiu-Xiu, que farem un gest d'estricta justícia traspasant a aquests joves del Foment els nostres elogis i mil més que ens en poguéssim dirigir per donar-nos gust, com aquells que es toquen la barbata mutuament. Ells han fet caure la pedra al gorc, ells han remogut un xic el somort del nostre viure col·lectiu i, sobre l'endormiscament espès, s'han eixamplat les rodones vibràtils: les rodones de les sardanes. I amb això ens han donat goig i bellesa, moviment i ordre, música i resplendor, és a dir: essència de l'Empordà.

QUIQUET.

El "Grandiós Festival Pro-Monument Pep Ventura"

BÉ podem dir que fou un magne festival, el celebrat el dia 5 de Maig i a profit del monument a Pep Ventura, malgrat el temps que aquell dia semblà que tenia moltes ganes de bogejar. Havia començat el dia amb un matí molt lluminós, amb un sol adorable, que feia preveure una tarda no menys adorable encara. Heu's aquí, però, que arribats que fórem al migdia la cosa canvià bon xic. Uns nuvolassos estranys es veien venir del lluny i no tardà gaire a quedar engrisada per llargues estones la diada. En havent dinat esdevingué un canvi sobtat; altra vegada tornà a lluir el sol amb més força que mai.

I... ja érem a l'espaiosa i bella plaça del parc a punt de començar la festa. El contingent de públic era a cada moment més nombrós.

Amb la sardana del nostre inoblidable «Pep» «Ai quines noies!» començà el bell enfilall de sardanes per tot-

hom tant esperades. Seguiren «La font de l'Albera» d'En Morera i «Pluja de flors» d'En Gratacós. Aquesta «Pluja de flors» ballada amb tant entusiasme o més que les anteriors, es convertí en veritable pluja d'aigua, un cop tocada la magistral sardana «Juny» del malaguanyat Garreta quan s'estava executant «L'ametller» d'En Botey. Els núvols blanquinosos, grassos i ventruts que, encastellats, es veien en la llunyania, havien envaït ben aviat el nostre parc-bosc descarregant-hi l'aigua sobre l'enorme gentada que s'hi havia aplegat. Unes quatre mil persones. Des d'allavors, tot fóren corredisses, xisclets i cridòries. Uns anaven a aixoplugar-se a sota els arbres més veïns, altres cames ajudeu-me! cap a la ciutat a cercar un millor redós i alguns decidint-se a vinclar l'espina per una estoneta, llarga o curta, qui sap! - sota el cada-falc grandiós dels 66 músics. Fóren més, però, els que es quedaren pel

parc que no els que se'n anàren. Això probava la confiança que posava tot-hom en què allò de la pluja entorpidora, per una estona, de la gran ballada a ple aire, era *joc de poques taules*.

Efectivament, als vint minuts tornà a brillar l'astre de l'alegria, etzivant-nos uns raigs que produïen una escalforeta agradable, però també una mica molesta a l'ensems, que féu enrogir, ben aviat, les galtes dels ardits dansaires.

Una garantia, encara. Per allà al cim de la muntanya de Sant Pere de Roda féu la seva aparició l'Arc de Sant Martí. Bona prova de què ja no plouria més durant tota la tarda.

Coincidí la mostra de content del públic amb la molt escaienta sardana «Riallera» d'En Vallespir i ja amb aquesta quedà represa la ballada.

Un cop finida la sardana «Florida» del Mestre Pujol, s'executà per les cobles: «La Principal de La Bisbal», «La Principal de Perelada» i «Antiga Pep» el brillant poema musical: «La maledicció del Comte Arnau», dirigida pel seu autor, l'eminent mestre Eduard Toldrà. Aquesta composició fou llargament aplaudida a l'acabar, veient-se obligats els executants a repertir-la i a dirigir-la novament el mestre Toldrà amb la valentia en ell acostumada.

L'obra d'En Toldrà és d'un bell conjunt i d'una perfecta tècnica musical on

s'hi glossa d'una faisó admirable la cançó de «El Comte Arnau». No és estrany, doncs, que esclatés aquella tempesta d'aplaudiments, que unànimement sorgí de la multitud.

Seguidament, s'executà la molt sentida, però mai prou lloada sardana «Per tu ploro» per les sis cobles juntes i també sota la direcció del mestre Toldrà. Fou allavors quan es manifestà sincerament el ver entusiasme del poble per l'home humil qui amb la seva obra ens ha fet sentir i estimar l'agre-dolç de la nostra terra.

Aquest «Grandiós Festival Pro-Monument Pep Ventura» ha estat un dels festivals més reeixits dels que, fins ara, ha portat a cap el nostre «Foment», i que ens ha de servir de guiatge per a assolir el nostre fi tan desitjat, ço és: el que sigui, a no tardar molt temps, un fet, l'erecció d'un monument que perpetuï la memòria del nostre Pep Ventura.

El record d'aquesta simpàtica festa, serà perdurable en la memòria de la gernació que tingué la gaubança de poguer-la fruit.

Felicitem de tot cor al mestre Eduard Toldrà, el qual contribuí amablement a fer més esplendorós el festival que tan bon resultat ha donat pel monument a Pep Ventura.

B.

De la Exposició provincial de Belles Arts.

UN amic foraster ens escrivia fa poc: M'han dit l'èxit de la vostra exposició malgrat la poca cura haguda en triar les obres que allí hi figuren...

Com que creiem encertades les paraules del nostre amic, per això les recollim i en parlar de la passada exposició en veiem obligats a glosar-les.

Si. Aquest ha sigut el defecte culminant en l'organització. Sincerament, creiem que es podia reduir el nombre de les obres exposades a canvi d'un nivell més alt, assolit en les exposades. Els senyors organitzadors, als quals no volem fer l'ofensa de que no haguéssin sentit la desigualtat artística entre les

obres exposades, pecàren per tolerància, per manca de caràcter. Quan s'emprèn la organització d'una Exposició s'ha de tenir la valentia d'afrontar les males cares i les ofenses injustes dels que s'hagin de rebutjar, per l'estultícia de les obres presentades. Car no es just que al costat de les obres dels grans mestres consagrats s'hi hagin exposats quadros de categoria de *ex-votos*, obres desproveïdes del més rudimentaris principis i agens a tota escola.

Aquestes nostres paraules de censura en quan a l'organització de l'exposició pròpiament dita, s'han de convertir en lloances sens límit en parlar del cicle de conferències celebrades a l'ombra acullidora de la dissolta exposició. Les quatre conferències foren encarregades a quatre mestres esteticistes i per tal obtingueren l'èxit de que n'eren mereixedores. Agustí Duran i Sampere l'home de la *Monumentæ Cataloniæ*, recull de totes les joies escultòriques de la terra catalana que patrocinada per el gran mecenes En Francesc Cambó, va a ésser llançada a la llum pública per a coneixements d'estrany i admiració de propis, féu les delícies del públic intel·ligent empordanès, mostrant-nos les formosors de l'obra de l'escultor Pere Johan i les meravelles del retaule de Castelló d'Empúries d'autor desconegut, enc que probablement mallorquí. L'extensa conferència que llegí el gran Iglésies meresqué les més justes lloances.

Apa, el de la crítica punyent i el tracte dolcíssim, vingué a dur-nos les frisances del món artístic en el segle XIX el moviment del qual culminà amb l'aparició i imposició de l'imperi de la llum, que fou l'impressionisme. Joan Sacs, Apa, Feliu Elias - escolliu! - que constitueix la trinitat d'un sol talent crític, mostrà els antecedents històrics de l'impressionisme: el segle XVIII, David, el romanticisme, el paisatgisme, el realisme, la escola de Barbijou foren curiosament estudiats. En canvi, l'impressionisme quedà inexhaurit a llavis del conferen-

ciant, el qual malgrat la curtetat de la conferència rebé perllongats aplaudiments.

Rafael Benet ens vingué a parlar de, *Post impresionisme* i tota la conferència eruditíssima, fou la lloa de les inquietuds que trasbalsen el món actual. Benet s'acara amb els moviments més avançats posant-hi tot els seus sentits comprensius.

Una generació el separa del superrealisme però el cor se n'hi va, car hi sent bategar un doll de joventut, i l'avenir és dels joves. Benet talentuós i home de mestier sap la valor dels enigmes que inspira el sub-conscient i es descobreix respectuosament. Aquesta fou la seva posició estètica durant la vetlla en que poguérem aplaudir-lo en el Casino Menestral.

I per fi vingué la consagració de Figueres com a fogar de totes les més modernes inquietuds. A Catalunya no es pot parlar d'art modern, sense parlar de Dalí ni de Dalí sense esmentar Figueres. I per això sol, caldria venerar a Dalí com Cèret ha de venerar a Manolo. Qui vulgui viure el superrealisme català, caldrà que vingui a contemplar la faç re-torrada pel sol cadaquesenc del nostre Salvador, el profunde pintor i excellent ballador de xarlestons l'enamorat de totes les asèpsies i l'enemic de totes les pàtines. Certament que tot això fa de mal lligar amb aquell esperit de *protecció a la mendicitat artística* que presidí l'admissió d'obres.

Què en quedarà de tot això? Si solament en resta el record d'unes bones conferències i d'unes obres més o menys soportables no valia pas la pena d'amoinar-s'hi.

Ara, si de l'Exposició que comentem en surt el rovell d'una Escola d'Arts i Oficis que tant ens convé, ja podríem donar per ben esmerzades totes les debilitats de la comissió organitzadora i tots els mals ratos soferts per els espectadors de bona fe.

J. E.

MES DE JUNY

Dijous, dia 14 : A dos quarts de 10 de la nit : A LA RAMBLA

Selecta audició per la Cobla "ELS ROSSINYOLS"

DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES

AUDICIÓ XVIII

NOTA. — Serán repartits oportunament els programes d'aquesta audició.

Dijous, dia 28 : A les set de la tarda : A LA RAMBLA

Extraordinària audició per la Cobla "LA SELVATANA"

DE CASSÀ DE LA SELVA

P R O G R A M A

JARDÍ D'IDIL·LI	MERCADER
ELS ARBRES DE LA DEvesa EN SABEN UNA CANÇÓ	BARÓ
TOC D'ORACIÓ	PEP VENTURA
RIALLERA	BADOSA
INFANTONA	SANS
LA NOIA ALEGRE QUE NO SAP PLORAR	JOAQUIM SERRA
(Dedicada al «Foment»)	

AUDICIÓ XIX

NOTICIARI

ENS ha afavorit amb la seva darrera sardana el jove i notable compositor Joaquim Serra. Si ja és prou digne de lloança aquesta donació, pel sol fet d'ingressar al nostre arxiu, ho és encara més, per la molta gentilesa que ha tingut envers la nostra entitat a la qual l'ha dedicada. El títol, per cert ben suggestiu, és: «La noia alegre que no sap plorar».

Testimoniem la nostra més franca reconeixença, bo i esperant el poguer fruit de sentir-la en les properes audicions.

FÓREM amablement convidats per la «Joventut Sardanística» de Calella, a l'Aplec Llevantí de la Sardana, en commemoració del IV Aniversari de la fundació de la seva entitat, que es celebrà el dia 20 del prop-passat, al bosc de Sant Jaume.

A son degut temps, trametèrem la nostra més coral adhesió.

TAMBÉ hem rebut del «Foment de la Sardana de Barcelona» una lletra invitant-nos a la V Festa de Germanor

Sardanista, que junt amb el «Centre Sardanístic de Sabadell» i «Foment de la Sardana de Terrassa» que en són els organitzadors, celebraran el dia 3 del que som a Les Fonts de Terrassa.

Hi col·laboraran les renomnades cobles: «Barcelona», «Els Montgrins» i «La Principal del Vallès de Sabadell».

Els hi augurem un grandíols èxit i no dubtem que revestirà la màxima esplendor dels anys anteriors.

DEL «Grup Sardanista de l'Orfeó Gracienc» s'ha rebut, també, una lletra de convit per a la «Festa de la Sardana» que tindrà lloc el dia 6 del corrent, a la vetlla a l'estatge de l'Orfeó Gracienc, amb la qual commemorarem el IV Cap d'Any de la fundació d'aquesta agrupació.

No cal dir com els hi desitgem un èxit ben esclatant.

EL dia 9 del prop passat, tingué lloc al teatre «El Jardí» la vetllada teatral dedicada al «Foment» per la companyia dirigida pel conegut actor En Joaquim Torrents, en la qual es representà: «Un estudiant de Vich» del poeta Josep Mª de Sagarra i l'evocació en un acte «En Pep Ventura» d'En Rodriguez Grahit

Agraïm de tot cor a l'esmentada companyia aquesta gentil delicadesa.

Rodriguez Grahit en l'impossibilitat d'assistir a l'estrena de «En Pep Ventura», com era el seu desig, ens trameté aquestes quartel·les:

Es per a mi un goig inefable i una emoció fondíssima l'estrena de la meva evocació escènica «En Pep Ventura» a la ciutat de Figueres.

Es un goig i una emoció perquè és el meu homenatge a l'immortal músic Pep Ventura i el meu tribut d'admiració a Figueres.

Pep Ventura i Figueres són dos noms que deuen dir-se junts, inseparablement l'un de l'altre.

En dir Figueres, dieu Pep Ventura, dieu la sardana, evoqueu la figura gegant d'aquell geni tot vostre; perquè vosaltres li plasmàreu la seva ànima; fou la vostra terra la qui creà a l'artista ja que no tingué la sort de veure la seva naixença.

La naixença .. tant-se-val! La pàtria sempre és allà on hi ha els amors...! I els amors d'En Pep Ventura eren Figueres!

I en dir Pep Ventura, dieu Figueres, dieu aquesta terra noble, bella i franca, aquesta terra on no hi han hipocresies ni falsejats, aquesta terra que és un cor obert a tothom, sagnant d'amor, abrindat per la flama de la llibertat, i esbandit de tota impuresa per aquesta tramontana que sap entonar la cançó de joia, de joventut i de vida com en temps llunyans ho féu la tenora màgica d'En Pep Ventura.

Per això avui jo vinc a rendir un doble tribut a Figueres i a En Pep Ventura.

EL dilluns, dia 21 del prop passat, a la nit, acabava de donar la molt esperada i interessant conferència al Casino Menestral, el jove pintor avantguardista Salvador Dalí, amb la qual quedava clausurada l'Exposició Provincial de Belles Arts inaugurada el dia 2, primer dia de les festes de la Santa Creu, quan als pocs moments, gairebé sobtadament es pot dir, deixava d'existir el que fins allavors havia presidit honrosament, durant set mesos, l'alcaldia de la nostra ciutat, En Ramon Bassols, qui havia assistit a la conferència. Clausurà l'exposició amb un brillant discurs, que pronuncià amb paraula càlida i emocionant, havent estat interromput

diverses vegades durant el mateix i a l'acabar pels aplaudiments del públic, que molt nombrós, omplenava el saló de conferències.

La mort sobtada d'aquest digníssim alcalde, fou ben colpidora entre els assistents a la conferència-clausura de l'esmentada Exposició, fent-se extensiva a l'endemà per tota la ciutat.

En l'acte de l'enterrament es palesà la gran simpatia i el molt afecte de què gaudia. Una enorme gentada acompanyava al malaguanyat i estimat alcalde a sa darrera estada.

Adrecem el nostre més sincer condol als seus fills, nostres bons amics En Marian i En Lluís Bassols, per la pèrdua que els aclapara, i també a tota llur família, associant-nos al dol de aquesta ciutat on s'havia sabut captar les simpaties de totes les gents el volgut patrici En Ramon Bassols, de la labor del qual es justíssim tot elogi i de digne exemple pels que l'hagin de succeir.

E. P. D.

LA Societat Coral «La Lealtat» de Gràcia que ens visità durant les passes festes de la Santa Creu, féu entrega a nostra entitat de 15 pessetes, per a contribuir a augmentar la quantitat pro-monument Pep Ventura.

ES amb vera satisfacció que ens plau d'assabentar que hem ingressat, a la Caixa d'Estalvis, la quantitat de **1700'65 ptes.** benefici líquid del «Festival Pro-Monument Pep Ventura» celebrat el dia 5 de Maig.

En total els cabals destinats al monu-

ment, sumen avui, la quantitat de **pessetes: 2700'55.**

Enc que siguem al principi del començament no ens hem de desanimar. Avant sempre!

PER causes estranyes a nostra voluntat, ens hem vist obligats a que els dies d'ensenyament gratuït de sardanes siguin tots els dimecres no festius, en lloc dels dijous, com venia fent-se fins ara. Les hores, però, les de costum.

PROBABLEMENT ultra les dues audicions de sardanes anunciades per aquest mes, se'n celebrarà una altra, la qual s'avisarà oportunament, d'homenatge a l'eximni actor fill d'aquesta ciutat, En Santiago Artigues, director de la companyia Díaz-Artigues de reconeguda vàlua.

HA estat demanada per al nostre bon amic i entusiasta col·laborador de **LA DANSA MÉS BELLA...** el jove i intel·ligent escriptor N'Ernest Albert i Galter, de bona família banyolina, la mà de la simpàtica i gentil damisel·la N'Assumpció Batlle Coll de Perelada. Un i altre de pairalíssima nissaga empordanesa. Adrecem a ambdues famílies la nostra més franca enhorabona i efusivament per a nostre sempre amic Albert i Galter.

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

**AQUEST PORTANTVEU ES FACILITA AL PREU DE 25 CÈNTIMS
PELS NO SOCIS, A LA "LLIBRERIA BATLLOSERÀ", ENGINYERS, 3**

FONTDECABA

ES EL SASTRE QUE VOS
VESTIRÀ AMB ELEGANCIA
I ECONOMIA VERITABLE.

CONVENCEU-VOS-EN
VISITANT-LO EN EL SEU
SALÓ-DESPATX, EXCLUSIU
PER A LA MIDA, DEL
CARRER JOAN MARAGALL,
3 i 5, PRIMER PIS

FIGUERES

EMPORIVM

CAFÉ-BAR

D'EN NARCIS ROGET

.....

EMPLAÇAT EN EL MÉS BELL LLOC
DE LA RAMBLA DE FIGUERES

TELÉFON NÚM. 167

EN LA ESPLÉNDIDA TERRASSA
HI FRUIREU LES MILLORS HORES
DE PLACIDESA

BON CAFÉ — APERITIUS I LICORS
DE GRAN MARCA — REFRESCOS DE
TOTES CLASSES — «SANDWICHES»
OLIVES FARCIDES, ETC., ETC.

SERVEI ACURAT

MOBLES VILANOVA

ESTIL
MODERN
EPOCA

- FIGUERES -

MV

CONSTRUCCIO ESPECIAL
DELS
TALLERS DE LA CASA